

4801. 17. Marts 1899: Eneste Beh. af Lovf. om Tilvejebr. af Jordl. for Landarb. 4802.

Befolkningen og blive gennemført med det Maal, der stadig har staaet os for Øje, at det virkelig bliver til Gavn for den almindelige, uformuende Landarbejder rundt omkring i Landet. Idet jeg udtaler den Forvisning, som Udvalget slutter sin Betænkning med, at Rigsdagen vil være villig til at afhjælpe de mulige Mangler, som maaske snart ville vise sig at klæbe ved dette Lovforslag, skal jeg til Slutning paa hele Udvalgets Vegne anbefale Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det foreligger fra Landstinget.

H. Jensen: Jeg finder ikke Anledning til at komme vidtløftig ind paa denne Sag, idet jeg for en væsentlig Del kan slutte mig til den ærede Ordførers Udtalelser, men jeg finder Anledning til at gøre den Bemærkning, at naar vi sende denne Lov ud i Landet, er der ingen af os, som kan sige bestemt eller blot omtrentlig, hvilken Virkning den vil have. Dens Hensigt er og bør jo være, at skabe lykkelige Hjem for Landarbejderne, at skabe Tilfredshed ude paa Landet, hvor der er al Grund til at være utilfreds med de Forhold, hvorunder Landarbejderne leve. Men jeg tør sige, at ingen her i Salen nærer saa overvættede store Forventninger i den Henseende, og som man vil have set af min Udtalelse i Betænkningen, nærer jeg mindre Haab og ringere Forventninger i den Retning end Udvalgets øvrige Medlemmer. Det skulde glæde mig oprigtigt, om jeg skulde tage fejl, om Erfaringen maatte vise, at den Lov, vi nu snart ere færdige med, maatte blot i nogen Maade kunne opfylde de Forventninger, som der stilles til den, i nogen Maade bidrage til at skabe Lys og Lykke ude i de mørke Forhold, under hvilke Landarbejderen lever. Som ærede Medlemmer ville have set, har jeg paa mit Partis Vegne sluttet mig til Udvalget i Haabet om, at Erfaringen i de 5 Aar, for hvilke Loven skal gælde, vil vise Lovgivningsmagten, i hvilken Retning den bør gaa videre frem, om det bliver i den Retning, som Lovforslaget nu gaar, eller om det, naar de 5 Aar ere gaaede, skulde vise sig, at vi maa dreje om ad en anden Vej. Jeg vil altsaa anbefale — og det behøves jo i øvrigt ikke — Lovforslaget og give det

mine bedste Ønsker med paa Vejen ud i Landet, at det dog i nogen Maade skal naa den Hensigt, i hvilken det er skabt.

Landbrugsministeren (A. Hage): Jeg skal, idet jeg slutter mig til den ærede Ordfører med Hensyn til den Forandring, der er sket i § 12, kun komme med nogle Udtalelser vedrørende § 9, som angaar Arvefæsteafgiften. Jeg kan ogsaa her slutte mig til den ærede Ordførers Udtalelse, men da det er et Spørgsmaal, der har forvoldt nogen Tvivl og Usikkerhed inden for Udvalget — og vistnok ogsaa hos Rigsdagens Medlemmer —, anser jeg det for rigtigt, at Spørgsmaalet ogsaa fra min Side bliver stillet frem saa klart som muligt for at der ikke, naar Loven skal virke ude i Livet, skal være Tvivl om, hvorledes dette Spørgsmaal skal forstaas. Jeg vil da udtale, at jeg forstaar § 9 vedrørende Arvefæsteafgift saaledes, at den kapitaliserede Arvefæsteafgift fradrages i Statslaanet, medens den medregnes i Købesummen og altsaa medregnes i den Laaneverdi, hvorefter Statslaanet beregnes. Som fremhævet af den ærede Ordfører, vil Forholdet stille sig saaledes, at naar et Hus købes for 4000 Kr., og der ingen Arvefæsteafgift er, er Forholdet simpelt nok, Statens Tilskud er 3,600 Kr., og Landarbejderens Tilskud 400 Kr. Hviler der derimod Arvefæsteafgift paa Ejendommen af 400 Kr. bliver Arbejderens Tilskud uforandret 400 Kr., medens Forandringen foregaar med Hensyn til Statslaanet, idet den kapitaliserede Arvefæsteafgift, 400 Kr., fradrages i Statslaanet, saa at det bliver 3,200 Kr. i Stedet for 3,600 Kr. Jeg agter i de i § 7 omtalte Blanketter at give nærmere Vejledning med Hensyn til dette Spørgsmaal for Kommunerne.

I øvrigt er der ikke flere Punkter i Lovforslaget, som give mig Anledning til Omtale. Jeg skal kun takke den ærede Ordfører for de venlige Udtalelser, som han henvendte til mig, og som jeg meget paaskønner, og jeg skal slutte mig til hans Forhaabninger om, at Loven, naar den nu træder ud i Livet, maa faa de gavnlige Virkninger, som den ærede Ordfører og jeg haaber. Der har været omtalt, at Beløbet, som ydes fra Statens Side, er noget ringe, at det Antal Huse, som efter Loven